

Predbežné stanovisko k návrhu s nižšou dôležitosťou

I. VŠEOBECNÁ ČASŤ

1. **Názov**

Návrh rozhodnutia Rady o pozícii, ktorá sa má zaujať v mene Európskej únie na štyridsiatom zasadnutí Stáleho výboru Dohovoru o ochrane európskych voľne žijúcich organizmov a prírodných stanovišť

2. **Dátum dokumentu Rady**

16.10.2020

3. **Číslo dokumentu Rady**

12020/20

4. **Číslo dokumentu Európskej komisie**

COM(2020) 654 v konečnom znení¹

5. **Označenie výboru alebo pracovnej skupiny**

Pracovná skupina Rady EÚ pre životné prostredie

6. **Gestorský ústredný orgán štátnej správy**

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

7. **Metóda schvaľovania**

Kvalifikovaná väčšina

8. **Stručné zhrnutie obsahu a cieľa návrhu**

Stály výbor Dohovoru o ochrane európskych voľne žijúcich organizmov a prírodných stanovišť (ďalej len „Stály výbor“ a „Bernský dohovor“) bude mať štyridsiate zasadnutie v dňoch 30. novembra až 4. decembra 2020 v Štrasburgu (Francúzsko). Kľúčovou témou bude financovanie Bernského dohovoru, v rámci programu zasadnutia budú preto prerokované rozhodnutia týkajúce sa:

- zmeny Bernského dohovoru s cieľom zaviesť článok k financovaniu (ďalej len „prvý pripravovaný akt“) a
- vypracovania rozšírenej čiastočnej dohody týkajúcej sa fondu na vykonávanie Bernského dohovoru (ďalej len „druhý pripravovaný akt“).

Cieľom prvého pripravovaného aktu je doplniť nový článok Bernského dohovoru tak, aby sa zaviedol finančný mechanizmus, ktorým by Stály výbor určil škálu, resp. výšku povinných finančných príspevkov zmluvných strán na doplnenie bežných rozpočtových prostriedkov poskytovaných Radou Európy.

V súlade s článkom 16 Bernského dohovoru prvý pripravovaný akt nadobudne platnosť pre všetky zmluvné strany po schválení Výborom ministrov a následne tridsiatym dňom po tom, ako všetky zmluvné strany oznámia jeho prijatie.

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1602862543773&uri=COM:2020:654:FIN>

Cieľom druhého pripravovaného aktu je posilniť medzivládnu spoluprácu pri vykonávaní Bernského dohovoru vrátane zavedenia povinného finančného príspevku od zmluvných strán rozšírenej čiastočnej dohody.

V súlade s článkom 20 písm. d) Štatútu Rady Európy a článkom 2 príručky Výboru ministrov Rady Európy o postupoch a pracovných metódach, druhý pripravovaný akt v nadväznosti na rozhodnutie Stáleho výboru nadobudne platnosť pre všetky zmluvné strany rozšírenej čiastočnej dohody po tom, ako ho Výbor ministrov prijme dvojtretinovou väčšinou zástupcov, ktorí odovzdávajú hlasy, a väčšinou zástupcov, ktorí sú oprávnení zasadať vo Výbore ministrov, a následne po dosiahnutí kvóra signatárov. Pokiaľ Výbor ministrov nerozhodne inak, minimálne kvórum členov je stanovené ako jedna tretina členských štátov Rady Európy, čo v súčasnosti predstavuje 16 krajín.

V súlade s uznesením č. 9 (2019) tridsiateho deviateho zasadnutia Stáleho výboru, ktoré sa prijalo 6. decembra 2019, o financovaní Bernského dohovoru, pokiaľ ide o iniciovanie zavedenia nového systému povinných finančných príspevkov od zmluvných strán, sa zriadila pracovná skupina odborníkov pôsobiaca medzi zasadnutiami na pomoc Sekretariátu s predkladaním návrhov na doplnenie článku Bernského dohovoru - zahrnutie finančných doložiek a na vypracovanie rozšírenej čiastočnej dohody, čo sa zväzi na štyridsiatom zasadnutí Stáleho výboru.

Bežné rozpočtové prostriedky Rady Európy určené na fungovanie Bernského dohovoru sa v priebehu rokov postupne znížili na takú úroveň, že jeho činnosti nemožno zaručiť bez značných dobrovoľných príspevkov zmluvných strán, ktoré sa takisto znížili. Je preto je nevyhnutné zaviesť spoľahlivý zdroj financovania dohovoru.

Návrh na zmenu Bernského dohovoru tak, aby zahŕňal mechanizmus na zavedenie povinného príspevku, je v súlade s ustanoveniami väčšiny mnohostranných environmentálnych dohôd, preto by sa mal v zásade podporiť. V kontexte iných mnohostranných environmentálnych dohôd sa však zvyčajne rozlišuje medzi základným rozpočtom a programovým rozpočtom, pričom povinné príspevky sa vzťahujú len na základný rozpočet. V navrhovanej zmene Bernského dohovoru sa bližšie neuvádza, že by sa mechanizmus, ktorý sa má zaviesť, riadil týmto precedensom. V navrhovanej zmene sa nespresňuje ani výška príspevkov, ktorá sa má uplatniť. Únia by preto nemala podporiť zmenu v jej súčasnej podobe, mala by však podporiť odloženie hlasovania o tejto otázke s cieľom poskytnúť čas na prerokovanie, aby sa spresnilo znenie navrhovanej zmeny na zabezpečenie jednoznačnosti v uvedených otázkach.

Vzhľadom na čas potrebný na to, aby bola navrhovaná zmena prerokovaná a aby nadobudla platnosť, je potrebné aj naliehavejšie riešenie. Únia by preto mala podporiť návrh na vypracovanie rozšírenej čiastočnej dohody s cieľom umožniť tým zmluvným stranám a nečlenským krajinám, ktoré si to želajú, pristúpiť k uvedenej dohode a podporiť tak činnosti súvisiace s vykonávaním Bernského dohovoru.

Preto je v návrhu pozície EÚ uvedené:

- prvý pripravovaný akt prerokovať na štyridsiatom prvom zasadnutí Stáleho výboru Bernského dohovoru v roku 2021;
- druhý pripravovaný akt podporiť na štyridsiatom zasadnutí Stáleho výboru Bernského dohovoru v roku 2020.

9. Navrhovaný dátum implementácie

Rozhodnutie nadobudne účinnosť dňom jeho prijatia Radou.

II. STANOVISKO SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Slovenská republika od roku 2019 predsedá Stálemu výboru Bernského dohovoru, ako aj jeho Byru. Preto má špecifické postavenie a v maximálnej miere presadzuje závery zasadnutí Byra a záujmy dosiahnutia dohody o systematickom financovaní Bernského dohovoru. V roku 2019 a 2020 preto Slovenská republika :

- pripomenula, že financovanie bolo opakovane prerokované Stálym výborom Bernského výboru, pričom na 39. zasadnutí Stáleho výboru bola prijatá rezolúcia č. 9/2019 k financovaniu Bernského dohovoru a odsúhlasené rozpracovanie dvoch alternatív (prvý a druhý pripravovaný akt) s cieľom začať proces podľa jednej, druhej alebo ideálne oboch alternatív v roku 2020;
- apelovala na členské štáty EÚ, aby dospeli k dohode a podporili alternatívy (vypracované v súlade s rezolúciou č. 9/2019 Sekretariátom Bernského dohovoru v súčinnosti s pracovnou skupinou pre financovanie), tak aby čo najskôr mohol začať proces podľa oboch pripravovaných právnych aktov;
- rovnako apelovala, aby si členské štáty EÚ splnili záväzok uhradiť dobrovoľné príspevky aspoň v minimálnom rozsahu schválenom Stálym výborom na 39. zasadnutí v decembri 2019, nakoľko bez dobrovoľných príspevkov nie je možné zabezpečiť činnosti Bernského dohovoru plánované na rok 2020.

Slovenská republika podporuje prijatie druhého pripravovaného aktu na štyridsiatom zasadnutí Stáleho výboru (v roku 2020). Vo vzťahu k prvému pripravovanému aktu navrhujeme, aby boli otvorené otázky zafinované a prediskutované podľa možnosti už na štyridsiatom zasadnutí Stáleho výboru Bernského dohovoru (v roku 2020), aby bolo jasné, čo ešte vyžaduje ďalšie dopracovanie a rozhodnutie mohlo byť prijaté ďalší rok.

Súčasne Slovenská republika navrhuje doplnenie tretieho bodu, ktorý umožní doladenie pozície EÚ a jej členských štátov podľa vývoja rokovaní na štyridsiatom zasadnutí Stáleho výboru Bernského dohovoru, ak tak zástupcovia EÚ po konzultácii s členskými štátmi dohodnú priamo na koordinačných rokovaníach, a to bez ďalšieho rozhodnutia Rady.